

NYING

MEDLEMSBREV FÖR GUSTAF SCHRÖDER-SÄLLSKAPET

Kring Gustaf Schröders

NYING

Innehåll:

Kallelse

Vid Siljans stränder

*Sällskapsjakter
vid Siljan*

*Hur jag mötte
Gustaf Schröder*

*Bild på björnjägare
vid Tennäng*

Schröder-Shoppen

Börsen

Laxen och John i Saxviken

Kallelse till Årsmötet 2019

Gustaf Schröder-Sällskapet 30 år

Lördagen den 1 juni 2019 på **Mora Hotell & Spa**, Strandgatan 12, 792 30 Mora.

Program

09.00-10.00 Styrelsemöte på Loge

10.00-10.30 Fika för tillresande mötesdeltagare utanför Siljanssalen.

10.30-12.00 Årsmöte Siljans salen

ca 12.00-13.00 Lunch på Banketten

Pris 225 kr per person för lunch och fika

ca 13.00 till kajen för ångbåtsfärd med "Laxen" till Sollerön. Beräknad återkomst till Mora ca 17.00. Om vi blir fler än 20 deltagare kommer vi att dela upp oss i två grupper varav den ena tar bussen till Sollerön och båten tillbaka. Gemensam bussutflykt på Sollerön. På Sollerön kommer vi att besöka bl.a. Fiskestugan (se artikel i denna Nying)

Pris 250 kr för båt- bussresa och fika på Sollerön

OBS! Anmälan om deltagande till Göran Bergman via e-post goran@gbergman.nu eller SMS 070-265 80 90 **senast den 29 maj!**
Detta för att kunna uppskatta matåtgången!

Hitta hit: Mora Hotell & Spa, Strandgatan 12, 792 30 Mora. Gratis parkering vid kajen.

Gustaf Schröder-Sällskapet nu på Facebook

Välkommen att gilla Sällskapet! Välkommen även att göra ett eller flera införanden!

Gustaf Schröders jakter på Sollerön

Nedtecknat av Christer Karlsson 2019-03-21

Vid Siljans stränder 10-12 augusti 1883 (Minnen från mitt jägarliv sid 187-195)

Gustaf Schröder var vid denna tid bosatt i Siljansfors herrgård. Även hans jaktkamrat, den outtröttlige Johan, bodde i Siljansfors. På aftonen den 10 juni 1883 "avreste" Gustaf och Johan till Siljansfors bruks lastageplats, Skålnäs i Ryssa, där Gustaf hade sin långa grundgående jakt- och fiskebåt, som hade två par åror. Med sig hade de var sin hund. Gustaf hade fågelhunden Bravo, och Johan hade en stövare för harjakt. På kvällen rodde de från Skålnäs till Isunda, där de gick iland med Gustafs hund Bravo (bild 1). De skrämde upp en flock ripor och såg en beckasin, men sköt inget, eftersom ripungarna var för små. Sedan rodde de till en fiskarstuga (bild 2-4) som de hade lånat. Den låg på Solleröns västra sida, "nära bron, om man kan kalla det stenrös, som förbinder ön med fastlandet, för bro". Gustaf hängde upp sin hängmatta i det yttre rummet, och sov som en "herrkarl", medan Johan sov på "några i ett hörn befintliga bräder, ty vi ville ej taga det inre, bekväma rummet, med sina inbjudande sängar i besittning".

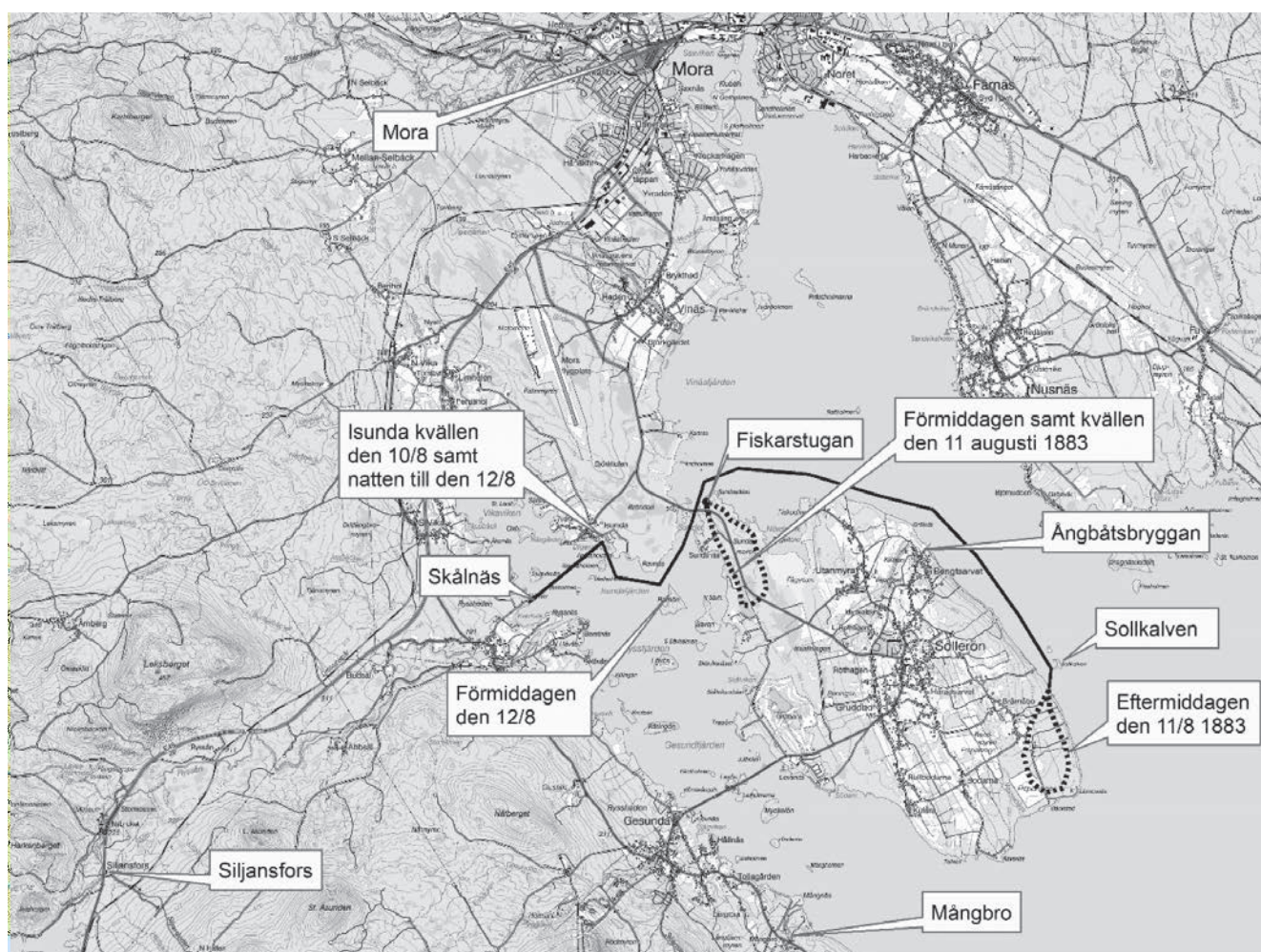

Bild 1. Karta som visar Gustaf Schröders jakttur i augusti 1883 som berättas om i "Vid Siljans stränder". Den svarta linjen visar hur Gustaf och hans jaktkamrat rodde tur och retur. De två prickade rutterna på NV och SÖ Sollerön, visar ungefär det område som de jagade på. På kartan visas även Angbåtsbryggan på Sollerön samt Mångbro som omnämns i berättelsen "Sällskapsjakter vid Siljan". Den fiskarstuga på södra Sollerön, som Schröder berättar om i "Sällskapsjakter vid Siljan" har jag inte kunnat lokalisera. Kartan konstruerad av Christer Karlsson 2019-03-21, med Lantmäteriets topografiska karta som grund.

Följande morgon, den 11 augusti, släppte de Johans stövare, som fick upp ett drev på en hare. Efter tre timmars jakt återvände de dock till fiskarstugan utan byte. Där konstaterade de att *"hararna i allmänhet, och Solleröhararna i synnerhet, äro ena dansmästare och illfundiga kräk"*. Därefter gick de ut på jakt med Gustafs fågelhund Bravo. De jagade i en *"buskmark, mellan myr-och mossmarker, där en tämligen bred väg gick fram"*. Efter några timmar hade de skjutit åtta orrar från tre olika kullar.

Efter en timmes rast vid fiskarstugan rodde de runt Solleröns nordspets och söderut på öns östra sida. Vid ön Sollkalven upptäckte de en flock storskrakar (rödnäbbar). Johan gick iland, medan Gustaf rodde i en båge runt skrakarna. När de närmade sig ön kunde Johan skjuta två stycken. Därefter rodde de över till Sollerön och sköt fem orrar på öns sydöstra del. På kvällen rodde de tillbaka till stugan, där de fortsatte jakten på en av de orrkullar, som man hade jagat på förmiddagen. Detta resulterade i ytterligare några skjutna orrar. Eftersom fiskestugans ägare hade kommit dit med sin fru, packade de ihop sina saker och rodde sent på kvällen över till Isunda, där de väckte upp snickaren Per och fick var sin bäddad säng att sova i.

Nästa dag, den 12 augusti, tog Gustaf sovmorgon fram till kl. 7. Då kom Johan tillbaka efter en harjakt mellan Skålnäs och Vika, där någon annan hade skjutit en hare som drivits av Johans hund. Man misstänkte starkt handelsmannen i Budsäl, eftersom han var den ende i närheten som ägde en hagelbössa. Efter frukost rodde de över till Storön (nuvarande Ramön?), där de sköt tre orrar. Jakten avslutades med att de sköt tre änder utanför Isunda. Båten sattes sedan in i lastageplatsens magasin i Skålnäs. Hemma i Siljansfors bruksherrgård radade man upp fångsten på verandan: 22 orrar, 6 änder och 2 beckasiner. Sammanlagt rodde Gustaf och Johan närmare 30 km under de tre dagarna, varav ca 20 km den 11 augusti. Den sammanlagda gångsträckan under jakterna var troligen drygt 10 km.

Bild 2. Handlare Westerberghs fiskestuga år 1902. Okänd fotograf.

Bild 3 Handlare Westerberghs nya fiskestuga cirka år 1905. Okänd fotograf.

Bild 4 Fiskestugan i juli 2018. Foto: Christer Karlsson

Sällskapsjakter vid Siljan (Minnen från mitt jägarliv sid 125-131)

Den 11 september samlades Gustaf Schröder med fem jaktkamrater i Mora för att åka ut till Sollerön på en jakttur. Schröder anger inte exakt årtal, men nämner att han i fjärran ser den nybyggda kyrkan i Siljansnäs, som byggdes 1875. Sällskapet tog ångbåten ut till ångbåtsbryggan på norra Sollerön (bild 1 och 5). De hade med sig de tre hundarna Lloyd, Peggy och Bravo, när de främst jagade raphöns uppe bland bebyggelsen på Sollerön. *"Det var ej ont om raphöns denna eftermiddag, och jakten gick ganska bra"*. Man avslutade den första dagens jakt med att gå ned till myrmarkerna för att jaga ripa och orre. På återfärden till Mora åkte de med den gamla ångbåten Prins August. Middagen intogs på Mora hotell.

Nästa dag åkte de återigen ut på Sollerön med Prins August, som de nu hade abonnerat under några dagar. Denna dag jagade man nere på den skogbeväxta delen av ön, från norr till söder. Det gick inte så bra med harjakten, men Gustaf kunde skjuta några ripor. *"Riporna så långt söderut äro mera sällsynta, ehuru det nog varje år finnes en och annan kull uteder Siljans västra och norra stränder"*. Gustaf Schröder hade lånat en fiskarstuga på södra Sollerön, där han och en av jaktkamraterna sov i sina hängmattor. Resten av sällskapet sov på ångbåten Prins August, som hade åkt till södra Sollerön, medan jakten pågick.

Den tredje dagen åkte sällskapet över till fastlandet, söder om Gesunda, och blev inkvarterade hos skogvaktare Althar i Mångbro. Här jagade de i två dagar *"ty här fanns allehanda villebråd"*. Schröder nämner dock inte mycket om själva jakten, men berättar desto mera utförligt om en leverans med kräftor som de får från Ludvika, samt hur man äter stekta raphöns från gårdagens jakt på Sollerön. Sällskapet avslutade med att jaga raphöns på Sollerön ytterligare en dag, varefter Prins August lämnade av dem i Mora.

Bild 5. Ångbåtsbryggan i Bengtsarvet på norra Sollerön

Intervju med Arne Axelsson 2019-02-24 utförd av undertecknad.

”Hur jag mötte Schröder”

En historia från 175 årsjubileet i Arvika av hans födelsedag.

Arne ringde mig någon gång i början december 2018 och ville berätta en lite sällsam historia som utspelade sig inför Schrödersällskapet jubileum på Sågudden i Arvika. Så i februari träffades vi, Arne hans fru Astrid och jag hemma hos honom över en kopp kaffe.

För 20 år sedan arbetade Arne som vaktmästare och lite ’allt i allo’ därstädes och blev inblandad i förberedelserna. -Vad jag förstår var du djupt engagerad i förberedelserna för jubileet.

Ja, intendenten för museet och styrelsen för sällskapet ville slå på stort. Det var också 10 år sedan Schrödersällskapet föddes och dessutom fanns Schröderutställningen permanent på Såguden. Denna dag var fylld av aktiviteter, bla avtäcktes en minnesplatta på granitsockel vid Gustavs första hem i Arvika, en minnesstund hölls vid hans grav och kvällen avslutades med middag och sång. Men mitt bidrag var av mer praktiskt natur förstår du. Jag såg till att det brann en nying på traditionellt vis denna dag, det fanns en vält med barkade slänor/stockar, flottning och fiske och sjöfågeljakt presenterades, informationsblad fanns till gamla redskap från utställningen mm. Vi rycktes alla med i den positiva stämningen och ville presentera så mycket som möjligt och jag kan nog påstå att vi lyckades. Det kom mycket folk och till och med vädret var bra. - Du fick en lite annorlunda anknytning till Schröder – berätta.

En kompis från byggbranschen(BL) ringde mig några veckor innan, vi brukar språkas lite då och då och han visste om mitt intresse för Schröder. Han hade under veckan på hemväg från jobbet besökt en loppis och påträffat en stor bok, Veckojournalen 1912 inbunden, som han köpt. I denna upptäckte han en dödsnotis på Gustav Schröder från 11 augusti och började bläddra vidare. Det fanns bl a berättelser skrivna av Gustav.

Nu var jag definitivt intresserad och frågade om jag kunde få titta och ev kopiera. Lånade en stor kopiator och kopierade det som verkade intressant. Tanken var att ev. ha något till jubileet och att också skriva något i tidningen Nying. För att få en uppfattning om hur materialet i Nying presenterades för läsaren, jag var helt ny i Schrödersällskapet, uppsöktes en annan god vän(BE) som jag visste var med i sällskapet. Han bläddrade i bokhyllan bland sina tidskrifter och tog en ur högen. En som hade några år på nacken. Vi tittade igenom och upptäckte rubriken ’Ett lurat teatersällskap’, återgivet i Veckojournalen 1912’. När

jag kom hem läste jag vidare i Nying och där stod också att det var näst sista berättelsen av Gustav. Den sista och som publicerades i nr 33 av Veckojournalen 1912 var 'Lodjursjakten'. Nu hoppade jag till. Det var just densamma som jag nyss kopierat och som låg på mitt skrivbord! Prata om sammanträffande. - Hur gick det sen? Du satt med i gruppen som förberedde jubileet.

Jag berättade historien för intendent Hedensskog på Sågudden och han tog upp detta på nästa sammanträde som gruppen hade. Du må tro att ögonen blev stora. Mebius och Lönnroth, dåvarande ordförande och sekreterare i sällskapet, påstod att denna berättelse aldrig varit publicerad sedan dess. Jag ombads på stående fot att skriva något om detta i kommande Nying. Jag är inte så bra på att skriva så tiden rann iväg och det blev tyvärr inget. Det är därför jag bett dig komma hit. Kanske kan du föra det här vidare i någon form. Dessutom överlåter jag med varm hand de kopior jag tog till dig eller sällskapet. Jag tror att min kompis(BL) har originalet den inbundna versionen av Veckojournalen kvar.

Noterat

Arne Axelsson följer fortfarande med stort intresse med i sällskapets verksamhet och är lite bekymrad för Schröders efterlämnade tillhörigheter, tex alla vapen. Att Värmlands museum borde göra Schrödersutställningen tillgänglig igen. Han säger sig ha blivit till åren och vill därför dela med sig ovanstående historia. Arne är mycket kunnig på många områden, duktig träsnidare –har bl a snidat 40 träslevar, alla från olika svenska träslag. Han kan också mycket om gamla mått och verktyg och hur de användes.

Arvika i mars 2019

/Sten-Rune Olsson

I huvudet på ordföranden kring nattarbete och medlemsvård.

Under förvintern arbetar jag som snöläggare ett fysiskt krävande jobb, dessutom nattetid.

Detta innebär att jag under november-januari förlägger min dygnsvila mellan kl 15 och 22.

När jag då får mycket trevliga och uppskattade samtal från medlemmar, kan det vara ungefär som att tala med en sågbock eller en vetemjölspåse att tala med mig. Det är ingen ursäkt, men det är en förklaring.

Jag blev i december uppringd av av en person från Forsmark som berättade att Schröder brukade jaga i området och att det alldeles i närheten av kärnkraftverket låg ett pass som kallades "Schröderpasset" då det sägs att Schröder brukade stå på just det passet vid sina jakter där. Jaktlaget där önskade att så småningom sätta upp en minnesskylt där om uppgifterna kunde verifieras eller åtminstone göras sannolika.

Jag lovade att undersöka detta, avslutade samtalet och somnade om. När jag vaknat hade jag dessvärre glömt detta och kom på detta först något senare.

Som många andra har jag någorlunda koll på var Schröder jagat där jag själv bor. (Norra Värmland) Viss koll på var han jagat i resten av Värmland och i Dalarna. Vad det gäller andra platser vet jag inte så mycket.

Därför önskar jag hjälp av er medlemmar om det är någon som vet mer om Schröders jakter i Uppland och jakterna kring Forsmark i synnerhet och i vilken eller vilka böcker dessa jakter kan finnas nedtecknade. Ni som vet mer om detta kan väl ringa mig eller skicka ett mail till udo.johansson@yahoo.se

Så att uppringaren till sist om än kraftigt försenat kan få svar på sin fråga.

Udo Johansson

PS. Vi ses i Mora den första juni DS

Avsändare:
Gustaf Schröder-Sällskapet
Box 34
782 31 Malung

B

SÄLJES/KÖPES/BYTES

Jag säljer, köper eller byter äldre böcker och skrifter om jakt, fiske och naturvetenskap. Vid intresse kontakta Göran Bergman 070-265 80 90 eller e-post goran@gbergman.nu

KÖPES

Jakttabell 1921, 1922, 1925, 1926, 1929, 1932 och 1/7 1992 - 1/7 1993 från Gytterp samt Jakttabeller från Normal AB Svenska Krutfaktorierna, Landskrona 1926, 1928, 1936, 1946, 1951, 1958 och de därefter utgivna Brevkortsjakttabellerna fram till 1967. samt gammal hagelammunition och patronaskar.

Telefon 076-850 35 35, 0413-72151, e-post erik.svensson@tele2.se

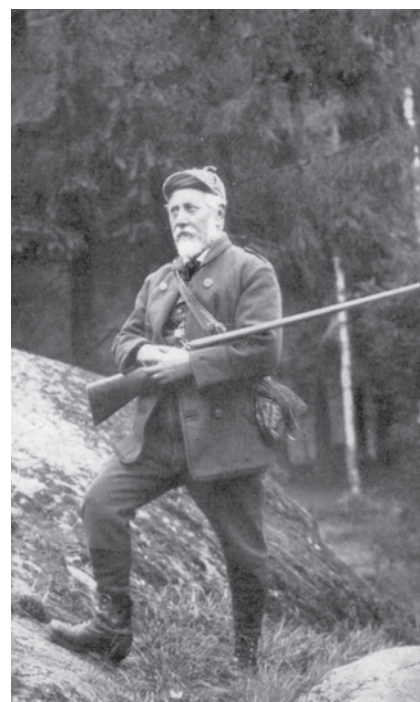
Schröder-Shopen

Här kan Du köpa medlemsprylar och komplettera Dina Årsböcker. Allt till låga medlemspriser. Beställningen görs enklast via E-post: sallskapet@gustafschroder.se

Du kan köpa de flesta av våra tidigare årsböcker till medlemspris; 100 kr per styck. Köper du 5 böcker betalar du bara för 4! Tänk bara på att aktuellt porto tillkommer! Följande böcker finns kvar på lager: **En timmermärkars minnen** (1994), **Med Hund och bössa** (1996) **Pavo Makkran** (1998), **Finntorpet i Västerskogen** (1999), **Pekka Huskoinen** (2000), **En bruksbokhållares minnen** (2001), **Herman Falk** (2002), **Från brukskontor och timmerskog** (2003), **Den gamle fogdeskrivaren** (2004), **Ur fjällfolkets liv** (2005), **Minnen från skogarna** (2006), **Mina jaktkamrater** (2007), **Från skilda marker** (2008),

Svenska Jakten (2009), **Minnen från mitt jägarliv** (2010), **Från pojke och gubbåren** (2011), **Mellan Kölen och Siljan** (2012), **Vägledning i fiske** (2013), **Jakt, fiske och vildmarksliv** (2014), **Skidor och skidlöpning/ Jägaren under nya jaktstadgan** (2016), **Jaktminnen från fjäll och sjö** (2017). **Lärobok i fiskberedning** (2018). Övrigt: **Jubileumsskriften** 50 kr, **Mansbilden hos Gustaf**, uppsats, 100 kr, **Vykort** 5 kr/st, **Pins** (metallmärken) 25 kr/st. **Beställning görs enklast via e-post, se nedan!**

Köping Gustaf Schröder

NYING är medlemsbrev för Gustaf Schröder-Sällskapet

Utgivare: Sällskapets sekreterare
Göran Bergman, Tel 070-265 80 90.

E-post: goran@gbergman.nu

Ordförande: Udo Johansson
076-826 26 15.

Kassör: Christer Karlsson
070-304 57 84

Postadress: Box 34, 782 31 Malung

Webbsida: gustafschroder.se • Gustaf Schröder-Sällskapet finns även på facebook!

Gustaf Schröder-Sällskapets plusgirokonto 464 56 93-5

För utländska medlemmar:

IBAN SE3295000099602646456935 Nordea Bank AB

SWIFT NDEASESS

E-post: sallskapet@gustafschroder.se

ISSN 1102-8238

Produktion: Bo & Göran

Ändra adress!

Om Du flyttar eller om posten ändrat Din adress är det viktigt att Du meddelar sekreteraren den nya adressen snarast möjligt.